

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan eräiden keskeisten tuloverotuksessa ja varallisuusverotuksessa myönnettävien vähennysten määriä korotettaviksi rahanarvon muuttumisesta johtuvan tuloveroasteen kasvun hillitsemiseksi. Samalla lievennettäisiin erityisesti lapsiperheiden ja pienituloisten verotusta. Esityksessä ehdotetaan myös puolisoiden osittain yhteisverotettavien ns. pääomatulojen erikseen verotettavaa osuutta sekä yrittäjätulon ansiotulo-osuutta korotettavaksi. Luonnolliset vähennykset korvaavan palkkatulovähennyksen sekä osinkotulovähennyksen soveltamisalaa ehdotetaan laajen-

nettavaksi ja usealta vuodelta kerralla saadun tulon valtion tuloveron lievennysmahdollisuuden eli tulontasauksen vaikutusta lisättäväksi. Esitykseen sisältyy myös ehdotus kunnallisverotuksessa tuloksi luettavan sivuperinnön ja -lahjan säätämisestä veronalaiseksi vain 10 000 markan ylittävältä osalta. Lisäksi ehdotetaan, että matkakuluvähennykselle säädettäisiin yläraja. Näitä muutoksia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1981 toimitettavassa verotuksessa. Sivuperintöä ja -lahjaa koskevaa ehdotusta sovellettaisiin kuitenkin jo kuluvalta vuodelta toimitettavassa verotuksessa.

YLEISPERUSTELUT.

1. Rahanarvon alenemisen johdosta tehtävät muutokset.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi vuodelta 1981 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista ehdotetaan tuloveroasteikkoa lievennettäväksi kuluvalta vuodelta toimitettavassa verotuksessa sovellettavaan asteikkoon veratuna tapahtunutta hintatason nousua vastaavalla määrällä. Rahanarvon muuttumisesta johtuvan tuloveroasteen kasvun hillitsemiseksi ei kuitenkaan riitä, että vain tuloveroasteikkoa lievennetään, vaan vastaava lievennys on toteutettava myös eräisiin tuloverotuksessa tehtäviin keskeisiin vähennyksiin. Erityisesti ansio-

tuloista tehtävien vähennysten korottaminen on tärkeää myös sen vuoksi, että rahanarvon muutoksista huolimatta voidaan toteuttaa ansiotulojen muita tuloja lievempi verotuskohtelu. Näitä pelkästään ansiotuloista tehtäviä vähennyksiä ovat työtulovähennys sekä ylimääräinen työtulovähennys, jonka toisena tarkoituksena on lieventää niiden lapsiperheiden verotusta, joissa molemmat vanhemmat käyvät työssä tai joissa on vain yksi huoltaja.

Muut korotettaviksi ehdotettavat vähennykset ovat valtionverotuksen palkkavähennys, yksinhuoltajavähennys ja koulutusvähennys, valtionverosta myönnettävät huoltaja-, invalidi- ja elatusvelvollisuusvähennys sekä kunnallisverotuksen lapsivähennys, yksinhuoltajavähennys.

nys, invalidivähennys, opiskelijavähennys, elatusvelvollisuusvähennys ja perusvähennys. Lisäksi ehdotetaan valtion- ja kunnallisverotuksessa henki- ja henkilövakuutusmaksuista myönnettävän vähennyksen sekä verolautakunnan harkinnan mukaan myönnettävän veronmaksukykyyn alentumisvähennyksen enimmäismääriä korotettaviksi.

Edellä mainittuja vähennyksiä on ehdotettu korotettaviksi vähintään vuodesta 1979 vuoteen 1980 tapahtuvaksi arvioitua hintatason nousua vastaavalla määrällä eli 11 prosentilla. Tätä suurempia korotuksia ehdotetaan toteutettavaksi erityisesti lapsiperheille ja pienituloisille sekä palkansaajille myönnettävissä vähennyksissä. Lisäkevennyksen aikaansaamiseksi monilapsisille perheille on valtionverosta myönnettävä huoltajavähennys ehdotettu porrastettavaksi lapsiluvun mukaan. Tuloverotuksen perhe- ja sosiaalipoliittisten vähennysten kehittämiseksi hallitus selvittää, miten lasten, pitkäaikaissairaiden ja vanhusten huoltamisen vaikutus veronmaksukykyyn voidaan nykyistä paremmin ottaa huomioon.

Varallisuusverotuksessa ehdotetaan inflaatiotarkistuksia puoliso- ja lapsivähennyksiin. Lisäksi oman asunnon verotusarvosta vähennettävää määrää ehdotetaan korotettavaksi siten, että enimmäisvähennys olisi 45 000 markkaa nykyisen 40 000 markan asemesta.

Hallitus ehdottaa myös, että yrittäjätulojen ilman eri selvitystä ansiotuloksi katsottava osuus korotetaan inflaation huomioonottamiseksi nykyisestä 78 000 markasta 87 000 markkaan.

Ansiotulojen muita tuloja lievempi verotuskohtelu on meillä toteutettu paitsi vähennysjärjestelmän avulla myös puolisoerotuksessa siten, että ansiotuloihin sovelletaan erillisverotusta, kun taas muut kuin ansiotulot ovat edelleen 2 000 markkaa ylittävältä osalta yhteisverotuksen kohteena.

Yhteisverotettavien muiden kuin ansiotulojen markkamääräinen alaraja on pysynyt muuttumattomana erillisverouudistuksen voimaantulovuodesta 1976 alkaen. Rahanarvon muuttuminen on näin ollen johtanut yhteisverotuksen soveltamistapausten lisääntymiseen. Jotta säännöksen alkuperäinen tarkoitus voitaisiin jälleen toteuttaa, yhteisverotettavien muiden kuin ansiotulojen alarajaa ehdotetaan korotettavaksi siten, että tapahtunut rahanarvon aleneminen eliminoituksi.

2. Sivuperinnön ja -lahjan verotuksen lieventäminen.

Muut kuin puolisolle tai suoraan ylenevää tai alenevaa polvea olevalle perilliselle tulevat perinnöt, testamentit tai lahjat ovat tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n mukaan kunnallisverotuksessa koko määrältään veronalaista tuloa. Perintö- ja lahjaverotuksessa ei verovelvollisuus sitä vastoin ulotu vähäisiin perintöihin ja lahjoihin, vaan pienin verotettava määrä on 10 000 markkaa. Verotettava alaraja nostettiin edellä mainittuun määrään aikaisemmasta 2 000 markasta lainmuutoksella (318/79), jota on sovellettu tapauksiin, joissa verovelvollisuus on alkanut 1. 5. 1979 tai sen jälkeen. Uudistuksen myötä ovat kunnallisverotuksen ja perintö- ja lahjaverotuksen eroavuuteen liittyvät ongelmat entisestään lisääntyneet. Sivuperintöjen ja lahjojen verottaminen aiheuttaa nimittäin niistä saataviin verotuloihin nähden suhteettoman paljon verotustyötä, jota lisää myös se, että verovelvolliset eivät aina ole selvillä niiden veronalaisuudesta. Lisäongelmia on aiheutunut myös siitä, että perintö- ja lahjaverovelvollisuuden ja tuloverovelvollisuuden alkamisajankohdat ovat saattaneet poiketa toisistaan. Veronalaisuuden ulottuminen aivan vähäisiinkin saantoihin on myös eräissä tapauksissa johtanut tilanteisiin, joita lain tarkoituksen ei voida katsoa edellyttävän.

Sivuperintöjen ja -lahjojen kunnallisverotuksesta luopumista on ehdottanut mm. perintöverotuksen uudistamistoimikunta (kom.miet. 1980: 16). Koska veronalaisuuden rajoittaminen on tarpeen jo ennen tätä kokonaisuudistusta, hallitus ehdottaa, että sivuperinnöt ja -lahjat olisivat veronalaista tuloa vain siltä osin kuin niiden arvo ylittää 10 000 markkaa. Nyt ehdotetusta osauudistuksesta huolimatta voidaan sivuperinnöistä ja -lahjoista toistaiseksi saatu tuotto ottaa huomioon harkittaessa perintö- ja lahjaveron tuoton jakoperusteita perintöverotuksen kokonaisuudistuksen yhteydessä.

3. Palkansaajien verotuksen yksinkertaistaminen.

Palkansaajille myönnettävistä vähennyksistä kaikkein tulkinnanvaraisempia ja eniten verotustyötä aiheuttavia ovat luonnolliset vähennyk-

set eli tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot. Neljännes lääninoikeuksiin vuosittain tehdyistä runsaasta 30 000 verovalituksesta koskeekin näitä vähennyksiä. Verotuksen yksinkertaistamiseksi ja vakavaksi oikeusturvaongelmaksi muodostuneen verovalitusruuhkan helpottamiseksi onkin hallituksen mielestä tarkoituksenmukaista selkiyttää tulonhankkimiskuluja koskevia säännöksiä siten, että verovalitusten tarve vähenisi. Tämän suuntainen uudistus on välttämätön myös tavoitteeksi asetetun palkkaverotukseen siirtymisen kannalta.

Uudistuksen lähtökohdaksi on otettu nykyinen palkkatulovähennys, jonka tarkoituksena on korvata vähäiset tulonhankintakulut ja siten yksinkertaistaa verotusta. Palkkatulovähennyksen pienuuden vuoksi säännöksen merkitys on kuitenkin käynyt inflaation myötä lähes olemattomaksi.

Ehdotuksen mukaan palkkatulovähennys suhteutettaisiin palkkatulojen määrään siten, että se olisi 350 markkaa lisätynä 4 prosentilla palkkatulojen määrästä kuitenkin enintään 800 markkaa. Vähennyksen saisi enimmäismääräisenä jo 11 250 markan vuositulotasolta alkaen.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen ja työttömyyskassa maksujen erityisluonteesta johtuen ne ehdotetaan jätettäväksi palkkatulovähennyksen soveltamisalan ulkopuolelle. Tällä tavoin saavutettaisiin se etu, että palkkatulovähennys mahdollisimman monessa tapauksessa kattaisi muut näitä menoja vaikeammin selvitettävät luonnolliset vähennykset, kun taas edellä mainitut tavallisesti selkeisiin tosittaisiin ja verokirjamerkintöihin perustuvat vähennykset eivät erikseen vähennettävänäkin sanottavasti lisää verotustyötä.

Kun työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut ovat verrattain yleisiä tulonhankkimismenoja, merkitsi näiden jättäminen pois palkkatulovähennyksen piiristä ehdotetun uuden vähennyksen kattavuuden tuntuvaa laajenemista.

Esityksessä ehdotetaan myös, että matkakulujen vähentämisoikeudelle säädettäisiin yläraja. Tämä on osoittautunut erittäin tarpeelliseksi sen vuoksi, että huomattavan suuret asunnon ja työpaikan väliset matkakulut aiheuttavat kohtuuttoman paljon verotustyötä ja verovalituksia. Ehdotuksen mukainen 15 000 markan yläraja koskisi käytännössä kuitenkin erittäin vähäistä osaa palkansaajista. Näissä tapauksissa

on yleensä kysymys oman auton arvioitujen käyttökulujen mukaan myönnetystä vähennyksestä, joka useissa tapauksissa saattaa muodostua todellisia kuluja suuremmaksi.

4. Osinkotulovähennyksen korvaava omaisuustulovähennys.

Tulo- ja varallisuusverolain 32 a §:n mukaan luonnollinen henkilö tai erillisenä verovelvollisena verotettava kotimainen kuolinpesä saa vähentää kotimaiselta osakeyhtiöltä tai osuuskunnalta saaduista osingoista ja osuuspääoman koroista taikka kotimaiselta säästöpankilta tahi osuuspankilta saaduista niiden lisärahastosijoituksille maksettavista koroista 1 500 markkaa (osinkotulovähennys). Tätä säännöstä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1980 toimitettavassa verotuksessa. Aikaisempina vuosina osinkotulovähennys myönnettiin ainoastaan valtionverotuksessa ja sen määrä oli myös ennen vuotta 1979 nykyistä pienempi.

Osinkotulovähennyksen tarkoituksena on ollut lieventää osakeyhtiöissä tms. syntyvän tulon kahdenkertaista verotusta sekä täten edistää erityisesti ns. piensäästäjien osakesäästämistä. Pelkästään osinkotulojen muita sijoitustuloja lievempää verotuskohtelua ei voida kuitenkaan pitää riittävän perusteltuna. Tasapuolisuuskäsitteet puoltavat myös eräiden muiden, pääasiassa luonnollisten henkilöiden sijoitustoiminnastaan saamiensa tulojen saattamista verotuksellisesti samaan asemaan osinkotulojen kanssa. Tällöin tulevat kysymykseen lähinnä ne korkotulot, jotka eivät erityislakien nojalla ole verovapaita, sekä asunnon vuokraamisesta saadut tulot.

Esityksessä ehdotetaan, että muuna asuntona kuin vapaa-ajan asuntona käytettäväksi vuokratusta asunnosta saadusta vuokratulosta tehtäisiin osinkotulovähennystä vastaava vähennys. Vähennyksen saisi tehdä vain luonnollinen henkilö tai kotimainen kuolinpesä. Huojennuksen rajoittaminen ainoastaan asunnon vuokraamisesta saatuihin tuloihin on tarkoituksenmukaista sen vuoksi, että muut vuokratulot ovat yleensä kiinteistö- tai liiketuloja, joiden verotuskohtelu kuuluu yritysverotuksen yhteydessä ratkaistavien ongelmien piiriin. Myös vapaa-ajan asunnon vuokraamisesta saadut tulot ehdotetaan jätettäväksi huojennuksen ulkopuo-

lelle, koska tällöin on kysymys sellaisesta vuokraustoiminnasta, jonka tukemiseen veropoliittisin keinoin ei ole tarvetta. Sen sijaan vakituksen asunnon vuokraamisesta saatujen tulojen verotuksen huojentamista puoltavat myös asuntopoliittiset syyt. Tällaisella toimenpiteellä voitaisiin nimittäin lisätä vuokra-asuntojen tarjontaa ja siten osaltaan edistää olemassa olevan asuntokannan tehokasta käyttöä. On myös todettava, etteivät esim. alivuokralaisilta saadut vuokratulot aina tule verotettaviksi, koska ne saatetaan jättää verotuksessa ilmoittamatta.

Vuokratulojen lisäksi esityksessä ehdotetaan osinkotulovähennystä vastaavan veronhuojennuksen ulottamista veronalaisiin korkotuloihin. Tavallisimpia luonnollisten henkilöiden veronalaisia korkotuloja ovat yksityisten henkilöiden saatavista saadut korot, pakkolunastuskorvauksiin liittyvät korot, veronpalautuksille maksettavat korot, oikeusistuimissa tuomituille korvauksille maksetut korot, kauppahintojen viivästyskorot jne. Tämän tyyppisistä koroista ainoastaan veronpalauksille maksetut korot tulevat automaattisesti verotuksen piiriin ja onkin epäiltävissä, että ainakin osa muista korkotuloista jätetään verotuksessa ilmoittamatta. Korkotulojen verotuskohtelu on siten osittain satunnaista ja joka tapauksessa epätasapuolista pankkitalletusten ja obligaatioiden korkojen ollessa lähes kokonaan verovapaita.

Yhtenä korkotulojen ja osinkotulojen samantyyppistä verotuskohtelua puoltavana syynä on pidettävä myös eräitä uuden osakeyhtiölain säännöksiä. Niiden mukaan yhtiö voi nimittäin ottaa ns. vaihtovelkakirjalainan, joka tarkoittaa sitä, että lainan antajilla on oikeus vaihtaa velkakirjansa kokonaan tai osittain yhtiön osakkeisiin. Niin kauan kuin kysymyksessä on velkakirja, lainasta maksettava korvaus on saajalle korkotuloa. Jos velkakirjat myöhemmin vaihdetaan osakkeisiin näistä maksettu korvaus on luonnollisesti osinkoa, jota koskevat osingon veronhuojennussäännökset. Voimassa olevan verolainsäädännön mukaan vaihtovelkakirjoille maksettava korko on saajan veronalaista tuloa. Koska ei ole tarkoituksenmukaista estää verotussäännöksillä uuden osakeyhtiölain luomien rahoitusmuotojen käyttöönottoa ja laajentamista, ehdotettu uudistus on tästäkin syystä tarpeellinen.

Kun uudistusehdotuksella laajennetaan osinkotulovähennys koskemaan myös korko- ja vuokratuloja, vähennyksen nimike on tarpeen

muuttaa. Ehdotuksen mukaan lainkohdan uudeksi nimeksi tulisi omaisuustulovähennys.

Hallituksen esityksen mukaan vähennyksen yläraja korotettaisiin 1 700 markkaan. Luonnollinen henkilö tai erillisenä verovelvollisena verotettava kuolinpesä saisi siis vähentää saamistaan osinko-, korko- ja vuokratuloista yhteensä enintään 1 700 markkaa.

Osinkotulovähennyksen ulottaminen koskemaan myös kunnallisverotusta toteutettiin 29 päivänä joulukuuta 1979 annetulla lailla (972/79) teknisesti siten, että tulo- ja varallisuusverolain valtionverotuksessa myönnettäviä vähennyksiä koskevassa luvussa ollut 34 § kumottiin ja vastaava säännös siirrettiin uudeksi 32 a §:ksi valtion- ja kunnallisverotuksessa myönnettäviä vähennyksiä koskevaan lukuun. Lainmuutoksen yhteydessä jäi tulo- ja varallisuusverolain 18 §:n 4 momenttiin viittaus kumottuun 34 §:ään. Asiallisesti oli kuitenkin tarkoitus säilyttää viittaus ennallaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että viittaus 34 §:ään muutetaan viittaukseksi 32 a §:ään.

5. Tulontasauslainsäädännön kehittäminen.

Usealta vuodelta kerralla saatujen tulojen verotukseen liittyvät ongelmat ovat viime aikoina tulleet ajankohtaisiksi erityisesti suurten vesitörkorausten yhteydessä. Kun nämä korvaukset ovat saattaneet kertyä jopa 30 vuoden ajalta, on voimassaoleva tulontasauslainsäädännös osoittautunut riittämättömäksi. Tämän vuoksi hallituksen esitykseen on sisällytetty ehdotus, jonka tavoitteena on kehittää tulontasauslainsäädännöstä siten, että se entistä paremmin soveltuisi useammalta vuodelta maksettaviin kertakorvauksiin. Tämän jälkeen ei olisi enää tarvetta turvautua erityislainsäädäntöön, kuten säädettäessä laki eräiden Kemijoen rakentamisesta aiheutuneiden kalastusvahinkojen johdosta maksettujen suoritusten verottamisesta (525/80).

Nykyisen tulo- ja varallisuusverolain 60 §:ään sisältyvän tulontasauslainsäädännön mukaan tulontasaus toimitetaan vain progressiivisessa valtion tuloverotuksessa. Tulontasaus merkitsee valtion tuloveron laskemista tietyn tulon, kertatulon, osalta normaalista tuloveroasteikon soveltamisesta poikkeavalla tavalla. Tulontasaus ei vaikuta tulon veronalaisuuteen eikä siihen kohdistuvien vähennysten tekemiseen. Tulontasauksen toimittamisen edellyksenä on, että ker-

tatulo on vähintään 3 000 markkaa, että se on etu- tai jälkikäteen kertynyt kahdelta tai useammalta vuodelta ja että se on vähintään neljäsosa verovelvollisen verovuonna saamien veronalisten tulojen yhteismäärästä.

Kertatulosta menevän tuloveron määrä lasketaan siten, että kertatulo jaetaan tasan verovuoden ja niin monen sitä edeltäneen vuoden tuloksi, että vuosien luku yhteensä vastaa niiden vuosien lukua, joilta tulon on katsottava kertyneen, kuitenkin enintään viidelle vuodelle. Kultakin verovuodelta näin saadun tulon perusteella maksettavaksi pantavan veron ja aikaisemmin maksuunpannun veron erotus on kertatulosta menevä valtion tulovero, mikä pannaan maksettavaksi sen verovuoden verona, jona tulo on saatu.

Uudistusehdotuksen mukaan tulontasauksesta eri vuosille luovutettiin ja tarvittava lievennys toteutettaisiin vain verovuoden veroasteikkoja soveltaen. Ehdotuksen mukaan tulontasauksen toimittaminen merkitsisi laskennallisesti tu-

lon jakamista enintään kahdellekymmenelle vuodelle. Lisäksi ehdotetaan tulontasauksen kohteena olevan tulon vähimmäismäärän korottamista. Ehdotukseen sisältyvät myös säännökset tulontasauksella määrättävän valtionveron enimmäis- ja vähimmäisprosentteista. Tarkempi selvitys ehdotetusta tulontasauslainsäädännöksestä sisältyy lakiesityksen yksityiskohtaisiin perusteluihin.

6. Esityksen taloudelliset vaikutukset.

Muutosehdotusten vaikutukset valtion verotuloihin on otettu huomioon niissä arvioissa, jotka sisältyvät vuodelta 1981 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavia veroasteikkoja ja veroprosentteja koskevaan hallituksen esitykseen. Kunnallisverotuksessa arvioidaan ehdotettujen muutosten vaikuttavan veron tuottoon runsaalla 300 miljoonalla markalla nykyisen veroäyrin keskihinnan mukaan laskettuna.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.

17 § 2 mom. Lainkohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että puolisoiden verotuksessa erikseen verotettavien muiden kuin ansiotulojen ylärajaa nostetaan nykyisestä 2 000 markasta 3 000 markkaan, minkä määrän ylittävältä osalta toimitetaan yhteisverotus lisäämällä valtion tuloveroa laskettaessa vähemmän ansainneen puolison muut kuin ansiotulot enemmän ansainneen puolison tuloihin.

17 b §:n 2 mom. Säännöksen mukaan verovelvollisen luonnollisen henkilön tai puolisoiden yhdessä harjoittaman liikkeen tai ammatin tuloksen tai maatilatalouden puhtaan tulon yhteismäärä katsotaan 78 000 markan määrään saakka kokonaan ansiotuloksi. Mikäli verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että verovelvollisen tai puolisoiden harjoittamassaan liikkeessä, ammatissa tai maatilataloudessa suorittaman työn kohtuullinen arvo ylittää 78 000 markkaa, voidaan myös tämän määrän ylittävä osa sanottujen tulojen yhteismäärästä katsoa ansiotuloksi. Ansiotulo-osuutta yrittäjätulosta on korotettu kahdesti tulo- ja varallisuusverolain muutoksilla (848/77) ja (972/79) 60 000 markasta 70 000 markkaan, mitä sovelletaan

vuosilta 1978 ja 1979 toimitettavissa verotuksissa, sekä 70 000 markasta 78 000 markkaan, mitä sovelletaan vuodelta 1980 toimitettavassa verotuksessa.

Ansiotulo-osuudella yrittäjätulosta on erillisverotuksen lisäksi merkitystä ansiotulosta puolisoille myönnettävien työtulovähennysten määrään. Ansiotulo-osuus ehdotetaan inflaation huomioon ottamiseksi korotettavaksi edelleen 78 000 markasta 87 000 markkaan. Tällöin myös ns. avustava puoliso, jonka osuus yrityksen ansiotulosta on verotuskäytännössä uscissa tapauksissa vähemmän kuin puolet, saisi työtulovähennykset täysimääräisinä tai ainakin nykyistä suurempina.

18 §:n 4 mom. Tulo- ja varallisuusverolain 18 §:ssä on säädetty kotimaisen kuolinpesän sekä siihen rinnastettavien oikeushenkilöiden verotuksesta. Lainkohdan 4 momentin viimeisessä lauseessa on viittaukset niihin tulo- ja varallisuusverolain säännöksiin, joita sovellettaessa em. rinnastusta ei tapahdu. Yksi viittauksista koskee osinkotulovähennystä, jonka soveltamisalaa laajennettaessa sitä koskeva säännös siirtyi 34 §:stä uudeksi 32 a §:ksi. Esityksessä

ehdotetaan myös viittauksen muuttamista kumotusta 34 §:stä uuteen 32 a §:ään.

22 §:n 1 mom:n 1 kohta. Muulle kuin puolisolle taikka suoraan ylenevää tai alenevaa polvea olevalle perilliselle tulevan perinnön, testamentin tai lahjan veronalaisuutta kunnallisverotuksessa ehdotetaan rajoitettavaksi siten, että nämä saannot olisivat veronalaista tuloa vain siltä osin, kuin niiden arvo ylittää 10 000 markkaa. Veronalaisuus määräytyisi saantokohtaisesti, kuitenkin niin, että samalta lahjoittajalta verovuoden aikana saadut lahjat laskettaisiin yhteen ja veronalaisuus määritettäisiin näin saadun summan perusteella. Uudistus merkitsisi sitä, että verotettavan tulon alaraja olisi käytännössä sama kuin perintö- ja lahjaverotuksessa. Uudistettua lainkohtaa sovellettaisiin ensimmäisen kerran jo kuluvalta vuodelta toimitettavassa verotuksessa.

26 §:n 1 mom:n 5 kohta. Asunnon ja työpaikan välisten matkakulujen vähennysoikeutta ehdotetaan verotuksen yksinkertaistamiseksi rajoitettavaksi siten, että vähennys olisi korkeintaan 15 000 markkaa. Nykyisessä laissa vähennysoikeudelle ei ole säädetty ylärajaa. Vaikka yläraja on näinkin korkea, saattaa sen ottaminen lakiin johtaa joissakin erityistapauksissa tilanteisiin, joita ei voida pitää kohtuullisina. Jos suuret matkakulut tällöin alentavat verovelvollisen veronmaksukykyä, voidaan vähentämättä jäänyt osa ottaa huomioon tulo- ja varallisuusverolain 31 §:n mukaisella verolautakunnan harkinnan mukaan myönnettävällä veronmaksukyvyyn alentumisvähennyksellä, jos tämän vähennyksen myöntämiselle muutoin säädetty edellytykset täyttyvät.

28 §. Palkkatulovähennystä ehdotetaan korotettavaksi siten, että se olisi 350 markkaa lisättynä 4 prosentilla palkkatulon määrästä, kuitenkin enintään 800 markkaa ja korkeintaan palkkatulon määrä. Palkkatulovähennys korvaisi edelleenkin luonnolliset vähennykset jos niiden määrä jää alle 800 markkaa. Tämän ylittävältä osalta vähennys myönnettäisiin esitetyin selvityksen perusteella kuten tähänkin asti. Uudistettu palkkatulovähennys ei kuitenkaan korvaisi työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuja eikä työttömyyskassamaksuja. Ne vähennettäisiin aina erikseen tositteiden perusteella ja palkkatulovähennyksellä katettaisiin muut luonnolliset vähennykset, jos nämä eivät ylitä palkkatulovähennyksen määrää.

Kun palkkatulovähennyksen tarkoituksena ei ole veronhuojennuksen aikaansaaminen, on se alemmissa tuloluokissa, joissa tulonhankintakulujen määrä on vähäinen, tarkoituksenmukaista suhteuttaa palkkatulojen määrään. Koska palkkatulovähennys tulee myönnettäväksi enimmäismääräisenä jo 11 250 markan vuositulo-
tasolla alkaen, täysimääräinen vähennys koskisi käytännössä kaikkia kokopäivätyössä koko verovuoden olleita palkansaajia.

29 §:n 1 mom:n 4 kohta. Verovelvollisen omasta taikka puolisonsa tai lastensa tahi sellaisen kasvattilapsen, jota hän on verovuonna elättänyt, henki- tai henkilövakuutusmaksuista voidaan nykyisen säännöksen mukaan vähentää enintään 200 markkaa perheenjäsentä kohti. Tämä määrä ehdotetaan korotettavaksi 250 markkaan.

31 § 1 mom. Sekä valtion- että kunnallisverotuksessa myönnettävän veronmaksukyvyyn alentumisvähennyksen enimmäismäärä ehdotetaan korotettavaksi 4 700 markasta 5 300 markkaan.

32 a §. Valtion- ja kunnallisverotuksessa luonnolliselle henkilölle ja erillisenä verovelvollisena verotettavalle kotimaiselle kuolinpesälle osingoista ja osuuspääoman koroista sekä eräiden pankkien lisärähoitosijoituksille maksettavista koroista myönnettävän 1 500 markan osinkotulovähennyksen soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että vastaavan vähennyksen saisi tehdä myös muun asunnon kuin vapaa-ajan viettoon käytetyn asunnon vuokraamisesta saaduista tuloista, sekä sellaisista koroista, jotka eivät ole erityislakien, kuten talletusten veronhuojennuslain, nojalla verovapaata tuloa. Vähennys voitaisiin myöntää em. vuokratuloista vain, jos asunto on vuokra-aikanakin asumiskäytössä. Vähennyksen suuruus määrättäisiin bruttomääräisten osinko-, korko- ja vuokratulojen perusteella ennen näihin kohdistuvien luonnollisten vähennysten tekemistä. Hallitus ehdottaa myös, että vähennyksen yläraja korotetaan 1 500 markasta 1 700 markkaan. Samalla vähennyksen nimi ehdotetaan muutettavaksi omaisuustulovähennykseksi.

33 §. Tämän valtionverotuksessa myönnettäviä vähennyksiä koskevan pykälän 1 momentin 1—3 ja 5 kohdan mukaisten vähennysten enimmäismääriä ehdotetaan korotettaviksi siten, että työtulovähennyksen enimmäismäärä korotettaisiin 7 600 markasta 8 500 markkaan,

ylimääräisen työtulovähennyksen enimmäismäärä korotettaisiin 3 300 markasta 3 700 markkaan, minkä lisäksi vähennyksen enimmäismäärää nykyisen 700 markan asemesta korotettaisiin 900 markalla, jos verovelvollinen on elättänyt verovuonna enintään 7 vuotta täyttänyt lastaan tai kasvattilastaan, palkkavähennyksen enimmäismäärä korotettaisiin 350 markasta 800 markkaan, valtionverotuksen yksinhuoltajavähennys 3 800 markasta 4 300 markkaan ja koulutusvähennys 1 000 markasta 1 200 markkaan. Viimeksi mainitussa lainkohdassa oleva oppilaitosten luettelo ehdotetaan myös saatettavaksi ajanmukaiseksi koulujärjestelmän muutosten edellyttämällä tavalla. Luettelosta on siten poistettu kansakoulu ja oppikoulu ja siihen on lisätty lukio. Asiallisesti säännöksen sisältöä ei ole tarkoitus muuttaa, joten jäljellä olevat vanhan koulujärjestelmän mukaiset oppilaitokset oikeuttaisivat edelleenkin koulutusvähennykseen.

36 §. Kunnallisverotuksessa jokaisesta alaikäisestä lapsesta myönnettävä lapsivähennys ehdotetaan korotettavaksi 950 markasta 1 100 markkaan ja kunnallisverotuksen yksinhuoltajavähennys 1 400 markasta 1 600 markkaan. Invalidivähennyksen enimmäismäärä ehdotetaan korotettavaksi 2 340 markasta 2 600 markkaan. Kunnallisverotuksessa elatusvelvollisuusvähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin 2 160 markasta 2 400 markkaan alaikäistä lasta kohden. Opiskelijavähennystä ehdotetaan korotettavaksi 2 000 markasta 2 250 markkaan. Lainkohdassa olevaa oppilaitosten luetteloa ehdotetaan muutettavaksi samalla tavoin kuin koulutusvähennystä koskevassa lainkohdassa.

37 §. Pienituloisten verotuksen lieventämiseksi myönnettävää kunnallisverotuksen perusvähennystä ehdotetaan niin ikään korotettavaksi. Jos koko verovuoden Suomessa asuneen henkilön tulo on kunnallisverotuksessa kaikkien muiden vähennysten jälkeen vähemmän kuin 5 000 markkaa, hänelle myönnetään nykyisin tulojen pienetessä asteittain suureneva perusvähennys, joka on suurimmillaan 2 500 markkaa. Tämä perusvähennyksen enimmäismäärä ehdotetaan korotettavaksi 3 000 markkaan, jonka suuruisesta tulosta ei siten menisi lainkaan kunnallisveroa. Tulojen noustessa 6 000 markkaan ei perusvähennystä enää myönnettäisi.

50 §. Lainkohdan mukaan verovelvollisen verovuoden päätyttyä omana asuntona käyttä-

män rakennuksen tai huoneiston verotusarvosta vähennetään 40 prosenttia siltä osin kuin asunnon arvo ei ylitä 100 000 markkaa. Enimmäisvähennys on siten nykyisellään 40 000 markkaa. Rahanarvon alenemisen huomioonottamiseksi ehdotetaan, että 40 % vähennys tehtäisiin siltä osin kuin asunnon arvo ei ylitä 112 500 markkaa, jolloin enimmäisvähennykseksi tulisi 45 000 markkaa.

53 §. Varallisuusverotuksessa puolisoiden yhteenlasketuista varoista myönnettävän vähennyksen määrää ehdotetaan rahanarvon alenemisen huomioon ottamiseksi korotettavaksi 11 000 markasta 12 300 markkaan sekä lapsivähennystä korotettavaksi 5 500 markasta 6 200 markkaan.

57 §. Alaikäisen lapsen elättämisen perusteella valtionverotuksessa verosta tehtävä huoltajavähennys ehdotetaan porrastettavaksi siten, että se olisi yhdestä alaikäisestä lapsesta tai kasvattilapsesta 550 markkaa, kahdesta 1 200 markkaa, kolmesta 1 950 markkaa sekä jokaisesta sitä useammasta alaikäisestä lapsesta lisäksi 1 000 markkaa. Puolisoilla vähennys tehtäisiin edelleenkin sen puolison verosta, jonka valtion tuloveron määrä on suurempi. Nykyisen säännöksen mukaan huoltajavähennys on lasta kohden 480 markkaa lasten lukumäärästä riippumatta. Kunnallisverotuksen invalidivähennystä vastaavan valtionverotuksessa verosta tehtävän vähennyksen enimmäismäärä ehdotetaan korotettavaksi 590 markasta 660 markkaan. Niin ikään ehdotetaan kunnallisverotuksen elatusvelvollisuusvähennystä vastaavan valtionverotuksessa verosta tehtävän vähennyksen enimmäismäärä korotettavaksi 540 markasta 600 markkaan.

60 §. Esityksessä ehdotetaan tulo- ja varallisuusverolain 60 §:n 1 momenttia muutettavaksi. Säännöksen 2 ja 3 momentti säilyisivät nykyisessä muodossaan.

Tulontasauksen kohteena olevan tulon pitää nykyisin olla vähintään 3000 markkaa. Tätä markkamäärää ei ole tarkistettu tulontasauslainsäädännön voimassaoloaikana vuodelta 1969 toimitettavasta verotuksesta alkaen. Koska tulontasauksen toimittaminen ei ole tarkoituksenmukaista pienten kertatulojen osalta, vähimmäismäärä ehdotetaan korotettavaksi 6 000 markkaan.

Tulontasaus toimitetaan nykyisin enintään viidelle vuodelle taaksepäin. Verotuksen yksin-

kertaistamiseksi ehdotetaan, että eri vuosille tapahtuvasta tulontasauksesta luovutaan, ja että sen sijaan tarvittava verotuksen lievennys toteutetaan verottamalla kertatulon kertymisajasta riippuvia osia pelkästään verovuoden veroasteikkoa soveltaen. Kun toisaalta nykyinen enintään viidelle vuodelle ulottuva tulontasausaika on osoittautunut liian lyhyeksi, ehdotetaan tulontasaus toimitettavaksi siten, että se laskennallisesti tarkoittaisi tulon jakamista enintään kahdellekymmenelle vuodelle. Laki-ehdotuksen mukaan tulontasausta varten kertatulo jaettaisiin kertymisvuosien lukumäärällä, kuitenkin enintään kahdellakymmenellä. Näistä jako-osista yksi lisättäisiin verovelvollisen muuhun verotettavaan tuloon ja siihen kohdistuisi siten verovuoden veroasteikon mukainen marginaalivero. Muuhun osaan kertatulosta kohdistuva tulovero saataisiin soveltamalla

kuhunkin kertymisvuosien mukaiseen jakoosaan verovuoden tuloveroasteikkoa ja laske-malla näin saadut veromäärät yhteen. Koska muiden laskennallisten osien kohdalla ei otettaisi huomioon verovelvollisen muuta tuloa, katsottaisiin tuloveron määräksi vähintään 15 prosenttia tulosta.

Erillisinä verovelvollisina verotettavia yhti-miä, eli muun muassa kalastus-, vesi- ja jako-kuntia varten ehdotukseen sisältyy erityinen kattosäännös, jonka mukaan muusta kuin ve-rovelvollisen muuhun verotettavaan tuloon li-sätystä kertatulon osasta määräytyvä vero ei kuitenkaan voisi ylittää 30 prosenttia kertatu-lon tästä osasta silloin, kun yhtymän tulo on kertynyt useammalta kuin 10 vuodelta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-kunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun tulo- ja va-rallisuusverolain (1043/74) 17 §:n 2 momentti, 17 b §:n 2 momentti, 18 §:n 4 momentti, 22 §:n 1 momentin 1 kohta, 26 §:n 1 momentin 5 kohta, 28 §, 29 §:n 1 momentin 4 kohta, 31 §:n 1 momentti, 32 a §, 33 §:n 1 momentin 1, 2, 2 a, 3 ja 5 kohta, 36 §:n 1 momentin 2, 3, 4 ja 5 kohta sekä 3 momentti, 37, 50 ja 53 §, 57 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 3 momentti, ja 60 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat, 17 §:n 2 momentti 25 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (608/75), 17 b §:n 2 momentti ja 32 a § 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (972/79), 18 §:n 4 momentti 17 päivänä kesäkuuta 1976 annetussa laissa (505/76), 28 § 25 päi-vänä marraskuuta 1977 annetussa laissa (848/77), 29 §:n 1 momentin 4 kohta 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetussa laissa (510/77), sekä 31 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentin 1, 2, 2 a, 3 ja 5 kohta, 36 §:n 1 momentin 2, 3 ja 5 kohta sekä 3 momentti, 37 ja 53 § sekä 57 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 3 momentti 7 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (885/79), näin kuuluviksi:

17 §.

Valtiolle suoritettavan tuloveron määrää las-kettaessa lisätään sen puolison, jolla on ansio-tuloja vähemmän kuin toisella puolisollla tai jolla ei ole ansiotuloja lainkaan, muut tulot kuin ansiotulot, siltä osin kuin niiden verotet-

tava määrä ylittää 3 000 markkaa, toisen puoli-son tuloihin. Jos kummallakin puolisollla on vain muita tuloja kuin ansiotuloja, lisätään sen puolison, jolla on vähemmän tuloja, tulo siltä osin kuin se ylittää 3 000 markkaa toisen puolison tuloihin.

17 b §.

Verovelvollisen luonnollisen henkilön tai puolisoiden yhdessä harjoittaman liikkeen taikka ammatin tuloksen tahi maatilatalouden puhtaan tulon yhteismäärä katsotaan 87 000 markan määrään saakka kokonaan ansiotuloksi. Mikäli verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että verovelvollisen tai puolisoiden harjoittamassaan liikkeessä, ammatissa tai maatilataloudessa suorittaman työn kohtuullinen arvo ylittää 87 000 markkaa, voidaan myös tämän määrän ylittävä osa sanottujen tulojen yhteismäärästä katsoa ansiotuloksi. Ansiotuloksi ei kuitenkaan katsota metsätalouden puhdasta tuottoa, korkotuloa, osinkoa, vuokratuloa, asuntotuloa, arvopapereiden ja kiinteän omaisuuden luovutuksesta saatua voittoa, kiinteistön ainesosan luovutuksesta saatua korvausta eikä muuta näihin tuloihin rinnastettavaa tuloa.

18 §.

Mitä tässä pykälässä sekä edellä 5 ja 7 §:ssä on säädetty muun kotimaisen kuolinpesän kuin liiketoimintaa harjoittavan kuolinpesän verovelvollisuudesta ja sen verottamisesta erillisenä verovelvollisena, koskee myös kaupparekisteriin merkittyä liiketoimintaa harjoittavaa avointa yhtiötä tai kommandiittiyhtiötä sekä kalastuskuntaa, vesi- ja jakokuntaa ynnä muuta niihin verrattavaa yhteisetuutta, ei kuitenkaan yhteismetsää. Näitä yhtiöitä ja yhteisetuuksia verottaessa noudatetaan soveltuvin osin tämän lain erillisenä verovelvollisena verotettavaa kotimaista kuolinpesää koskevia säännöksiä, ei kuitenkaan 32, 32 a eikä 65 §:n säännöksiä.

22 §.

Veronalaisiksi tuloksi ei katsota:

1) mitä on saatu avio-oikeuden nojalla, naimaosana tai etuosana jakamattomasta pesästä, perintönä, testamentilla taikka lahjana, paitsi edellä 20 §:n 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa, kuitenkin niin, että perinnöstä, testamentista tai lahjasta, joka on tullut muulle kuin puolisoille taikka suoraan ylenevää tai alenevaa polvea olevalle perilliselle, on suoritettava veroa kunnalle siltä osin kuin perinnön, testamentin tai lahjan, taikka samalta antajalta verovuoden aikana saatujen lahjojen arvo ylittää 10 000 markkaa,

26 §.

Tulon hankkimisesta johtuneita menoja ovat muun ohessa:

5) matkakustannukset asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvinta kulkuneuvoa käyttäen, kuitenkin enintään 15 000 markkaa,

28 §.

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan *palkkatulovähennyksenä* 350 markkaa lisätynä 4 prosentilla palkkatulon määrästä, ei kuitenkaan enempää kuin 800 markkaa ja enintään palkkatulon määrän. Palkkatulovähennys korvaa palkkatulosta tehtävät luonnolliset vähennykset lukuunottamatta 26 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja vähennyksiä, jollei korvattavien vähennysten määrä ylitä palkkatulovähennyksen määrää.

29 §.

Verovelvollisella on oikeus vähentää:

4) omasta tai puolisonsa tai lastensa tahi sellaisen kasvattilapsen, jota verovelvollinen on verovuonna elättänyt, henki- tai muusta henkilövakuutuksesta suorittamansa maksut, lukuunottamatta 5 kohdassa ja sairausvakuutuslaissa tarkoitettuja maksuja sekä kansaneläkevakuutusmaksua, kuitenkin yhteensä enintään 250 markkaa kutakin perheenjäsentä kohti.

31 §.

Jos verovuonna Suomessa asuneen henkilön veronmaksukyky hänen ja hänen perheensä käytävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen on erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, vähennetään tulosta kohtuullinen määrä, ei kuitenkaan enempää kuin 5 300 markkaa (*veronmaksukykyyn alentumisvähennys*).

32 a §.

Luonnollinen henkilö tai erillisenä verovelvollisena verotettava kotimainen kuolinpesä saa vähentää kotimaiselta osakeyhtiöltä tai osuus-

kunnalta saaduista osingoista ja osuuspääoman koroista taikka kotimaiselta säästöpankilta tahi osuuspankilta saaduista niiden lisärachastosijoituksille maksettavista koroista ja muusta veronalaisesta korosta sekä muuna asuntona kuin vapaa-ajan asuntona käytettäväksi vuokratusta asunnosta saadusta vuokratulosta yhteensä 1 700 markkaa, kuitenkin enintään edellä tarkoitettujen tulojen yhteismäärän (*omaisuustulovähennys*).

33 §.

Valtionverotuksessa saa verovelvollinen vähentää lisäksi:

1) 25 prosenttia ansiotulostaan, kuitenkin enintään 8 500 markkaa (*työtulovähennys*),

2) 20 prosenttia ansiotulosta, kuitenkin enintään 3 700 markkaa, jos verovelvollinen on verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan tai kasvattilastaan, minkä lisäksi vähennyksen enimmäismäärää korotetaan 900 markalla, jos verovelvollinen on elättänyt verovuonna enintään 7 vuotta täyttänyttä lastaan tai kasvattilastaan, kuitenkin niin, että puolisoista vähennyksen saa vain se, jonka ansiotulojen määrä on pienempi (*ylimääräinen työtulovähennys*),

2 a) 1 prosentin palkkatulostaan, kuitenkin enintään 800 markkaa (*palkkavähennys*),

3) 20 prosenttia tulostaan, kuitenkin enintään 4 300 markkaa, jos sellainen verovelvollinen, johon ei sovelleta tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä, on verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan tai kasvattilastaan tai jolla on oikeus verovuodelta 5 kohdan mukaiseen koulutusvähennykseen (*valtionverotuksen yksinhuoltajavähennys*),

5) 1 200 markkaa jokaisesta verovuonna elättämästään sellaisesta lapsestaan tai kasvattilapsestaan, joka ennen verovuoden alkua on täyttänyt 16 vaan ei 18 vuotta ja joka verovuonna vähintään seitsemän kuukauden ajan on saanut säännöllistä ja täyttä opetusta peruskoulussa, lukiossa, iltaoppi- tai ammattikoulussa, korkeakoulussa tai muussa niihin verrattavassa oppilaitoksessa, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain toiselle puolisoista, jolloin, jos molemmilla puolisoilla on tuloja, vähennyksen saa vain se puoliso, jonka tulojen yhteismäärä on suurempi (*koulutusvähennys*),

36 §.

Suurimman osan verovuodesta Suomessa asunut henkilö saa kunnallisverotuksessa vähentää:

2) 1 100 markkaa jokaisesta alaikäisestä lapsestaan ja kasvattilapsestaan, jota hän on verovuonna elättänyt, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain toiselle puolisoista, jolloin, jos molemmilla puolisoilla on tuloja, vähennyksen saa vain se puoliso, jonka tulojen yhteismäärä on suurempi (*lapsivähennys*),

3) 1 600 markkaa, jos hänellä verovuodelta on oikeus 2 kohdan mukaiseen lapsivähennykseen tai 33 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaiseen koulutusvähennykseen eikä häneen ole sovellettava tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä (*kunnallisverotuksen yksinhuoltajavähennys*),

4) 2 250 markkaa ansiotulostaan, jos hän on verovuonna vähintään seitsemän kuukauden ajan saanut säännöllistä ja täyttä opetusta peruskoulussa, lukiossa, iltaoppi- tai ammattikoulussa, korkeakoulussa tai muussa niihin verrattavassa oppilaitoksessa (*opiskelijavähennys*), sekä

5) 2 600 markkaa, jos hänellä on sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutunut pysyvä haitta, jonka haitta-aste esitetyn selvityksen mukaan on 100 prosenttia, tai jos prosenttimäärä on pienempi, mutta kuitenkin vähintään 30 prosenttia, prosenttimäärän osoittama osuus 2 600 markasta (*invalidivähennys*). Jos verovelvollinen on verovuonna saanut pakolliseen eläketurvaan perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä, katsotaan hänen haitta-asteensa ilman eri selvitystä 100 prosentiksi, jos eläke on myönnetty täytenä, sekä 50 prosentiksi, jos se on myönnetty osaeläkkeenä, jollei verovelvollisen haitta-asteen esitetyn selvityksen perusteella katsota olevan suurempi. Verovelvollinen säilyttää oikeutensa työkyvyttömyyseläkkeen mukaiseen invalidivähennykseen senkin jälkeen, kun työkyvyttömyyseläke on muuttunut vanhuuseläkkeeksi. Asetuksella voidaan antaa määräyksiä niistä perusteista, joiden mukaan haitta-aste määritellään sekä invalidivähennyksen saamiseksi esitettävästä selvityksestä.

Verovelvollinen, joka on verovuonna suorittanut lapsen elatusta koskevan lainsäädännön mukaisella sopimuksella tai tuomiolla vahvistettua elatusapua, saa vähentää verovuonna suorittamansa sanotun elatusavun määrän, kuitenkin

kin enintään 2 400 markkaa alaikäistä lasta kohden (*elatusvelvollisuusvähennys*).

37 §.

Jos koko verovuoden Suomessa asuneen henkilön tulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 000 markan määrää suurempi, on siitä kunnallisverotuksessa vähennettävä sanotun tulon määrä, tai jos tulo on 3 000 markkaa suurempi, 3 000 markkaa vähennettynä yhdellä prosentilla jokaisesta täydestä 30 markan määrästä, jolla tulo ylittää 3 000 markan määrän (*perusvähennys*).

50 §.

Jos verovelvollinen on verovuoden päättyessä käyttänyt omistamaansa rakennusta tai asunto-osakeyhtiön osakkuuden taikka asuutosuuskunnan jäsenyyden perusteella hallitsemaansa huoneistoa yksinomaan tai pääasiallisesti omana taikka perheensä asuntona, alennetaan rakennuksen ja sen tonttimaan sekä osakkeen ja osuuden tämän luvun säännösten mukaan määritettyä arvoa siltä osin kuin se ei ylitä 112 500 markkaa, 40 prosentilla.

Jos verovelvollisen omistamassa rakennuksessa on kaksi tai useampia huoneistoja, joista verovelvollinen on verovuoden päättyessä käyttänyt jotakin huoneistoa yksinomaan tai pääasiallisesti omana taikka perheensä asuntona, alennetaan rakennuksen omana asuntona käytetyn osan ja sitä vastaavan tonttimaan arvoa, siltä osin kuin se ei ylitä 112 500 markkaa, 1 momentissa säädetyllä tavalla.

53 §.

Suomessa asuvien puolisoiden yhteenlasketuista varoista vähennetään 12 300 markkaa. Jos toisella puolisoilla tällöin on velkoja enemmän kuin varoja, otetaan erotus huomioon toisen puolison verotettavan varallisuuden vähennyksenä, ei kuitenkaan enempää kuin kolmannes viimeksi mainitun puolison verotettavasta varallisuudesta.

Verovelvollisen, joka on asunut Suomessa ja verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan, varoista vähennetään jokaisesta sellaisesta lapsesta 6 200 markkaa, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain toiselle yhteenlasketun varallisuuden perusteella verotettavista puolisoista, jolloin, jos molemmilla puolisoilla on varoja, vähennyksen saa vain se puoliso, jonka varojen määrä on suurempi.

57 §.

Verovelvollisen henkilön, joka suurimman osan verovuodesta on asunut Suomessa, tuloverosta vähennetään:

1) jos hän on verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan tai kasvattilastaan, yhdestä tällaisesta lapsesta 550 markkaa, kahdesta 1 200 markkaa, kolmesta 1 950 markkaa sekä jokaisesta sitä useammasta alaikäisestä lapsesta tai kasvattilapsesta lisäksi 1 000 markkaa, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain sille puolisoista, jonka tuloveron määrä on suurempi (*huoltajavähennys*),

2) jos hänellä on oikeus 36 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaiseen invalidivähennykseen, 660 markkaa, milloin hänen sanotussa lainkohdassa tarkoitettu haitta-asteensa on 100 prosenttia, tai jos prosenttimäärä on pienempi, mutta kuitenkin vähintään 30 prosenttia, prosenttimäärän osoittama osuus 660 markasta, sekä

Verovelvollinen, jolla on oikeus 36 §:n 3 momentin mukaiseen elatusvelvollisuusvähennykseen, saa tuloverostaan vähentää neljäsosan verovuonna suorittamansa elatusavun määrästä, kuitenkin enintään 600 markkaa alaikäistä lasta kohden.

60 §.

Jos progressiivisen tuloveroasteikon mukaan verotettava on verovuotena saanut vähintään 6 000 markan tulon, jonka on katsottava etu- tai jälkikäteen kertyneen kahdelta tai useammalta vuodelta ja joka on vähintään neljäsosa hänen verovuotena saamiensa veronalaisen tulojen yhteismäärästä, on tällaista kertatuloa verotettaessa verovelvollisen ennen verotuksen päättymistä esittämästä vaatimuksesta toimitettava tulontasaus. Tulontasausta varten edellä tarkoitettu kertatulo jaetaan niiden vuosien lukumäärällä, joilta tulon katsotaan kertyneen, kuitenkin enintään kahdellakymmenellä. Näin lasketuista tulon osista yksi lisätään verovelvollisen verovuoden muuhun verotettavaan tuloon. Muille tulon osille lasketaan verovuoden progressiivisen tuloveroasteikon mukaan vero, jonka on kuitenkin oltava vähintään 15 prosenttia tulon osasta. Tulon osan tällä tavoin laskettu vero kerrotaan kertymisvuosien lukumäärällä verovuotta lukuunottamatta ja pannaan maksettavaksi verovuoden verona. Jos erillisenä verovelvollisena verotettavan yhtymän tulo on kertynyt useammalta kuin 10 vuodelta, kertatulon muusta kuin verovuoden verotetta-

vaan tuloon lisätystä osasta pannaan veroa maksettavaksi enintään 30 prosenttia tästä tulon osasta.

— — — — —
—————

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 1981 toimitettavassa verotuksessa, kuitenkin niin, että 22 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 1980 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 1980.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Valtiovarainministeri *Abti Pekkala*

Laki

tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun tulo- ja varallisuusverolain (1043/74) 17 §:n 2 momentti, 17 b §:n 2 momentti, 18 §:n 4 momentti, 22 §:n 1 momentin 1 kohta, 26 §:n 1 momentin 5 kohta, 28 §, 29 §:n 1 momentin 4 kohta, 31 §:n 1 momentti, 32 a §, 33 §:n 1 momentin 1, 2, 2 a, 3 ja 5 kohta, 36 §:n 1 momentin 2, 3, 4 ja 5 kohta sekä 3 momentti, 37, 50 ja 53 §, 57 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 3 momentti, ja 60 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat, 17 §:n 2 momentti 25 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (608/75), 17 b §:n 2 momentti ja 32 a § 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (972/79), 18 §:n 4 momentti 17 päivänä kesäkuuta 1976 annetussa laissa (505/76), 28 § 25 päivänä marraskuuta 1977 annetussa laissa (848/77), 29 §:n 1 momentin 4 kohta 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetussa laissa (510/77), sekä 31 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentin 1, 2, 2 a, 3 ja 5 kohta, 36 §:n 1 momentin 2, 3 ja 5 kohta sekä 3 momentti, 37 ja 53 § sekä 57 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 3 momentti 7 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (885/79), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki.

Ehdotus.

17 §.

Valtiolle suoritettavan tuloveron määrää lasettaessa lisätään sen puolison, jolla on ansiotuloja vähemmän kuin toisella puolisoilla tai jolla ei ole ansiotuloja lainkaan, muut tulot kuin ansiotulot, siltä osin kuin niiden verotettava määrä ylittää 2 000 markkaa, toisen puolison tuloihin. Jos kummallakin puolisoilla on vain muita tuloja kuin ansiotuloja, lisätään sen puolison, jolla on vähemmän tuloja, tulo siltä osin kuin se ylittää 2 000 markkaa toisen puolison tuloihin.

17 §.

Valtiolle suoritettavan tuloveron määrää lasettaessa lisätään sen puolison, jolla on ansiotuloja vähemmän kuin toisella puolisoilla tai jolla ei ole ansiotuloja lainkaan, muut tulot kuin ansiotulot, siltä osin kuin niiden verotettava määrä ylittää 3 000 markkaa, toisen puolison tuloihin. Jos kummallakin puolisoilla on vain muita tuloja kuin ansiotuloja, lisätään sen puolison, jolla on vähemmän tuloja, tulo siltä osin kuin se ylittää 3 000 markkaa toisen puolison tuloihin.

17 b §.

Verovelvollisen luonnollisen henkilön tai puolisoiden yhdessä harjoittaman liikkeen taikka ammatin tuloksen tahi maatilatalouden puhtaan tulon yhteismäärä katsotaan 78 000 markan määrään saakka kokonaan ansiotuloksi. Mikäli verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että verovelvollisen tai puolisoiden harjoittamassaan liikkeessä, ammatissa tai maatilataloudessa suorittaman työn kohtuullinen arvo ylittää 78 000 markkaa, voidaan myös tämän mää-

17 b §.

Verovelvollisen luonnollisen henkilön tai puolisoiden yhdessä harjoittaman liikkeen taikka ammatin tuloksen tahi maatilatalouden puhtaan tulon yhteismäärä katsotaan 87 000 markan määrään saakka kokonaan ansiotuloksi. Mikäli verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että verovelvollisen tai puolisoiden harjoittamassaan liikkeessä, ammatissa tai maatilataloudessa suorittaman työn kohtuullinen arvo ylittää 87 000 markkaa, voidaan myös tämän mää-

Voimassa oleva laki.

rän ylittävä osa sanottujen tulojen yhteismäärästä katsoa ansiotuloksi. Ansiotuloksi ei kuitenkaan katsota metsätalouden puhdasta tuottoa, korkotuloa, osinkoa, vuokratuloa, asuntotuloa, arvopapereiden ja kiinteän omaisuuden luovutuksesta saatua voittoa, kiinteistön ainesosan luovutuksesta saatua korvausta eikä muuta näihin tuloihin rinnastettavaa tuloa.

18 §.

Mitä tässä pykälässä sekä edellä 5 ja 7 §:ssä on säädetty muun kotimaisen kuolinpesän kuin liiketoimintaa harjoittavan kuolinpesän verovelvollisuudesta ja sen verottamisesta erillisenä verovelvollisena, koskee myös kaupparekisteriin merkittyä liiketoimintaa harjoittavaa avointa yhtiötä tai kommandiittiyhtiötä sekä kalastuskuntaa, vesi- ja jakokuntaa ynnä muuta niihin verrattavaa yhteisetuutta, ei kuitenkaan yhteismetsää. Näitä yhtiöitä ja yhteisetuuksia verottaessa noudatetaan soveltuvin osin tämän lain erillisenä verovelvollisena verotettavaa kotimaista kuolinpesää koskevia säännöksiä, ei kuitenkaan 32, 34 eikä 65 §:n säännöksiä.

22 §.

Veronlaiseksi tuloksi ei katsota:

1) mitä on saatu avio-oikeuden nojalla, naimaosana tai etuosana jakamattomasta pesästä, perintönä, testamentille taikka lahjana, paitsi edellä 20 § 2 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa, kuitenkin niin, että perinnöstä, testamentista tai lahjasta, joka on tullut muulle kuin puolisolalle taikka suoraan ylenevää tai alenevaa polvea olevalle perilliselle, on suoritettava veroa kunnalle,

26 §.

Tulon hankkimisesta johtuneita menoja ovat muun ohessa:

5) matkakustannukset asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvinta kulkuneuvoa käyttäen,

Ehdotus.

rän ylittävä osa sanottujen tulojen yhteismäärästä katsoa ansiotuloksi. Ansiotuloksi ei kuitenkaan katsota metsätalouden puhdasta tuottoa, korkotuloa, osinkoa, vuokratuloa, asuntotuloa, arvopapereiden ja kiinteän omaisuuden luovutuksesta saatua voittoa, kiinteistön ainesosan luovutuksesta saatua korvausta eikä muuta näihin tuloihin rinnastettavaa tuloa.

18 §.

Mitä tässä pykälässä sekä edellä 5 ja 7 §:ssä on säädetty muun kotimaisen kuolinpesän kuin liiketoimintaa harjoittavan kuolinpesän verovelvollisuudesta ja sen verottamisesta erillisenä verovelvollisena, koskee myös kaupparekisteriin merkittyä liiketoimintaa harjoittavaa avointa yhtiötä tai kommandiittiyhtiötä sekä kalastuskuntaa, vesi- ja jakokuntaa ynnä muuta niihin verrattavaa yhteisetuutta, ei kuitenkaan yhteismetsää. Näitä yhtiöitä ja yhteisetuuksia verottaessa noudatetaan soveltuvin osin tämän lain erillisenä verovelvollisena verotettavaa kotimaista kuolinpesää koskevia säännöksiä, ei kuitenkaan 32, 32 a eikä 65 §:n säännöksiä.

22 §.

Veronlaiseksi tuloksi ei katsota:

1) mitä on saatu avio-oikeuden nojalla, naimaosana tai etuosana jakamattomasta pesästä, perintönä, testamentilla taikka lahjana, paitsi edellä 20 §:n 2 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa, kuitenkin niin, että perinnöstä, testamentista tai lahjasta, joka on tullut muulle kuin puolisolalle taikka suoraan ylenevää tai alenevaa polvea olevalle perilliselle, on suoritettava veroa kunnalle *siltä osin kuin perinnön, testamentin tai lahjan, taikka samalta antajalta verovuoden aikana saatujen lahjojen arvo ylittää 10 000 markkaa,*

26 §.

Tulon hankkimisesta johtuneita menoja ovat muun ohessa:

5) matkakustannukset asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvinta kulkuneuvoa käyttäen, *kuitenkin enintään 15 000 markkaa,*

Voimassa oleva laki.

28 §.

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan palkkatulovähennyksenä 350 markkaa, ei kuitenkaan enempää kuin palkkatulon määrän. Palkkatulovähennys korvaa palkkatulosta tehtävät luonnolliset vähennykset, jollei niiden määrä ylitä 350 markkaa.

29 §.

Verovelvollisella on oikeus vähentää:

4) omasta taikka puolisonsa tai lastensa tahi sellaisen kasvattilapsen, jota verovelvollinen on verovuonna elättänyt, henki- tai muusta henkilövakuutuksesta suorittamansa maksut, lukuun ottamatta 5 kohdassa ja sairausvakuutuslaissa tarkoitettuja maksuja sekä kansaneläkevakuutusmaksua, kuitenkin yhteensä enintään 200 markkaa kutakin perheenjäsentä kohti,

31 §.

Jos verovuonna Suomessa asuneen henkilön veronmaksukyky hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen on erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, vähennetään tulosta kohtuullinen määrä, ei kuitenkaan enempää kuin 4 700 markkaa (*veronmaksukykyyn alentumisvähennys*).

32 a §.

Luonnollinen henkilö tai erillisenä verovelvollisena verotettava kotimainen kuolinpesä saa vähentää kotimaiselta osakeyhtiöltä tai osuuskunnalta saaduista osingoista ja osuuspääoman koroista taikka kotimaiselta säästöpankilta tahi osuuspankilta saaduista niiden lisärahastosijoituksille maksettavista koroista 1 500 markkaa (*osinkotulovähennys*).

Ehdotus.

28 §.

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan *palkkatulovähennyksenä* 350 markkaa *lisättyinä 4 prosentilla palkkatulon määrästä, ei kuitenkaan enempää kuin 800 markkaa ja enintään palkkatulon määrän*. Palkkatulovähennys korvaa palkkatulosta tehtävät luonnolliset vähennykset *lukuunottamatta 26 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja vähennyksiä, jollei korvattavien vähennysten määrä ylitä palkkatulovähennyksen määrää*.

29 §.

Verovelvollisella on oikeus vähentää:

4) omasta tai puolisonsa tai lastensa tahi sellaisen kasvattilapsen, jota verovelvollinen on verovuonna elättänyt, henki- tai muusta henkilövakuutuksesta suorittamansa maksut, lukuunottamatta 5 kohdassa ja sairausvakuutuslaissa tarkoitettuja maksuja sekä kansaneläkevakuutusmaksua, kuitenkin yhteensä enintään 250 *markkaa* kutakin perheenjäsentä kohti.

31 §.

Jos verovuonna Suomessa asuneen henkilön veronmaksukyky hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen on erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, vähennetään tulosta kohtuullinen määrä, ei kuitenkaan enempää kuin 5 300 *markkaa* (*veronmaksukykyyn alentumisvähennys*).

32 a §.

Luonnollinen henkilö tai erillisenä verovelvollisena verotettava kotimainen kuolinpesä saa vähentää kotimaiselta osakeyhtiöltä tai osuuskunnalta saaduista osingoista ja osuuspääoman koroista taikka kotimaiselta säästöpankilta tahi osuuspankilta saaduista niiden lisärahastosijoituksille maksettavista koroista *ja muusta veronalaisesta korosta sekä muuna asuntona kuin vapaa-ajan asuntona käytettäväksi vuokratusta asunnosta saadusta vuokratulosta yhteensä 1 700 markkaa, kuitenkin enintään edellä tarkoitettujen tulojen yhteismäärän. (o m a i s u s t u l o v ä h e n n y s)*.

Voimassa oleva laki.

33 §.

Valtionverotuksessa saa verovelvollinen vähentää lisäksi:

1) 25 prosenttia ansiotulostaan, kuitenkin enintään 7 600 markkaa (*työtulovähennys*),

2) 20 prosenttia ansiotulosta, kuitenkin enintään 3 300 markkaa, jos verovelvollinen on verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan tai kasvattilastaan, minkä lisäksi vähennyksen enimmäismäärää korotetaan 700 markalla, jos verovelvollinen on elättänyt verovuonna enintään 7 vuotta täyttäneitä lastaan tai kasvattilastaan, kuitenkin niin, että puolisoista vähennyksen saa vain se, jonka ansiotulojen määrä on pienempi (*ylimääräinen työtulovähennys*),

2 a) 1 prosentin palkkatulostaan, kuitenkin enintään 350 markkaa (*palkkavähennys*),

3) 20 prosenttia tulostaan, kuitenkin enintään 3 800 markkaa, jos sellainen verovelvollinen, johon ei sovelleta tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä, on verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan tai kasvattilastaan tai jolla on oikeus verovuodelta 5 kohdan mukaiseen koulutusvähennykseen (*valtionverotuksen yksinhuoltajavähennys*),

5) 1 000 markkaa jokaisesta verovuonna elättämästään sellaisesta lapsestaan tai kasvattilapsestaan, joka ennen verovuoden alkua on täyttänyt 16 vaan ei 18 vuotta ja joka verovuonna vähintään seitsemän kuukauden ajan on saanut säännöllistä ja täyttä opetusta *kansan-, perus-, ammatti-, iltaoppi- tai oppikoulussa, korkeakoulussa* tai muussa niihin verrattavassa oppilaitoksessa, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain toiselle puolisoista, jolloin, jos molemmilla puolisoilla on tuloja, vähennyksen saa vain se puoliso, jonka tulojen yhteismäärä on suurempi (*koulutusvähennys*),

36 §.

Suurimman osan verovuodesta Suomessa asunut henkilö saa kunnallisverotuksessa vähentää:

2) 950 markkaa jokaisesta alaikäisestä lapsestaan ja kasvattilapsestaan, jota hän on verovuonna elättänyt, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain toiselle puolisoista, jolloin, jos molemmilla puolisoilla on tuloja, vähennyksen saa vain se puoliso, jonka tulojen yhteismäärä on suurempi (*lapsivähennys*),

Ehdotus.

33 §.

Valtionverotuksessa saa verovelvollinen vähentää lisäksi:

1) 25 prosenttia ansiotulostaan, kuitenkin enintään 8 500 markkaa (*työtulovähennys*),

2) 20 prosenttia ansiotulosta, kuitenkin enintään 3 700 markkaa, jos verovelvollinen on verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan tai kasvattilastaan, minkä lisäksi vähennyksen enimmäismäärää korotetaan 900 markalla, jos verovelvollinen on elättänyt verovuonna enintään 7 vuotta täyttäneitä lastaan tai kasvattilastaan, kuitenkin niin, että puolisoista vähennyksen saa vain se, jonka ansiotulojen määrä on pienempi (*ylimääräinen työtulovähennys*),

2 a) 1 prosentin palkkatulostaan, kuitenkin enintään 800 markkaa (*palkkavähennys*),

3) 20 prosenttia tulostaan, kuitenkin enintään 4 300 markkaa, jos sellainen verovelvollinen, johon ei sovelleta tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä, on verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan tai kasvattilastaan tai jolla on oikeus verovuodelta 5 kohdan mukaiseen koulutusvähennykseen (*valtionverotuksen yksinhuoltajavähennys*),

5) 1 200 markkaa jokaisesta verovuonna elättämästään sellaisesta lapsestaan tai kasvattilapsestaan, joka ennen verovuoden alkua on täyttänyt 16 vaan ei 18 vuotta ja joka verovuonna vähintään seitsemän kuukauden ajan on saanut säännöllistä ja täyttä opetusta *peruskoulussa, lukiossa, iltaoppi- tai ammattikoulussa, korkeakoulussa* tai muussa niihin verrattavassa oppilaitoksessa, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain toiselle puolisoista, jolloin, jos molemmilla puolisoilla on tuloja, vähennyksen saa vain se puoliso, jonka tulojen yhteismäärä on suurempi (*koulutusvähennys*),

36 §.

Suurimman osan verovuodesta Suomessa asunut henkilö saa kunnallisverotuksessa vähentää:

2) 1 100 markkaa jokaisesta alaikäisestä lapsestaan ja kasvattilapsestaan, jota hän on verovuonna elättänyt, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain toiselle puolisoista, jolloin, jos molemmilla puolisoilla on tuloja, vähennyksen saa vain se puoliso, jonka tulojen yhteismäärä on suurempi (*lapsivähennys*),

Voimassa oleva laki.

3) 1 400 markkaa, jos hänellä verovuodelta on oikeus 2 kohdan mukaiseen lapsivähennykseen tai 33 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaiseen koulutusvähennykseen eikä häneen ole sovellettava tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä (*kunnallisverotuksen yksinhuoltajavähennys*).

4) 2 000 markkaa ansiotulostaan, jos hän on verovuonna vähintään seitsemän kuukauden ajan saanut säännöllistä ja täyttä opetusta kansa-, perus-, ammatti-, iltaoppi- tai oppikoulussa, korkeakoulussa tai muussa näihin verrattavassa oppilaitoksessa (*opiskelijavähennys*), sekä

5) 2 340 markkaa, jos hänellä on sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutunut pysyvä haitta, jonka haitta-aste esitetyn selvityksen mukaan on 100 prosenttia, tai jos prosenttimäärä on pienempi, mutta kuitenkin vähintään 30 prosenttia, prosenttimäärän osoittama osuus 2 340 markasta (*invalidivähennys*). Milloin verovelvollinen on verovuonna saanut pakolliseen eläketurvaan perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä, katsotaan hänen haitta-asteensa ilman eri selvitystä 100 prosentiksi, jos eläke on myönnetty täytenä, sekä 50 prosentiksi, jos se on myönnetty osaeläkkeenä, jollei verovelvollisen haitta-asteen esitetyn selvityksen perusteella katsota olevan suurempi. Verovelvollinen säilyttää oikeutensa työkyvyttömyyseläkkeen mukaiseen invalidivähennykseen senkin jälkeen, kun työkyvyttömyyseläke on muuttunut vanhuuseläkkeeksi. Asetuksella voidaan antaa määräyksiä niistä perusteista, joiden mukaan haitta-aste määritellään sekä invalidivähennyksen saamiseksi esitettävästä selvityksestä.

Verovelvollinen, joka on verovuonna suorittanut lapsen elatusta koskevan lainsäädännön mukaisella sopimuksella tai tuomiolla vahvistettua elatusapua, saa vähentää verovuonna suorittamansa sanotun elatusavun määrän, kuitenkin enintään 2 160 markkaa alaikäistä lasta kohden (*elatusvelvollisuusvähennys*).

37 §.

Jos koko verovuoden Suomessa asuneen henkilön tulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 2 500 markan määrää suurempi, on siitä kunnallisverotuksessa vähennettävä sanotun tulon määrä, tai jos tulo on 2 500 markkaa suurempi, 2 500 markkaa vähennettynä yhdellä

Ehdotus.

3) 1 600 markkaa, jos hänellä verovuodelta on oikeus 2 kohdan mukaiseen lapsivähennykseen tai 33 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaiseen koulutusvähennykseen eikä häneen ole sovellettava tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä (*kunnallisverotuksen yksinhuoltajavähennys*),

4) 2 250 markkaa ansiotulostaan, jos hän on verovuonna vähintään seitsemän kuukauden ajan saanut säännöllistä ja täyttä opetusta peruskoulussa, lukiossa, iltaoppi- tai ammattikoulussa, korkeakoulussa tai muussa näihin verrattavassa oppilaitoksessa (*opiskelijavähennys*), sekä

5) 2 600 markkaa, jos hänellä on sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutunut pysyvä haitta, jonka haitta-aste esitetyn selvityksen mukaan on 100 prosenttia, tai jos prosenttimäärä on pienempi, mutta kuitenkin vähintään 30 prosenttia, prosenttimäärän osoittama osuus 2 600 markasta (*invalidivähennys*). Jos verovelvollinen on verovuonna saanut pakolliseen eläketurvaan perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä, katsotaan hänen haitta-asteensa ilman eri selvitystä 100 prosentiksi, jos eläke on myönnetty täytenä, sekä 50 prosentiksi, jos se on myönnetty osaeläkkeenä, jollei verovelvollisen haitta-asteen esitetyn selvityksen perusteella katsota olevan suurempi. Verovelvollinen säilyttää oikeutensa työkyvyttömyyseläkkeen mukaiseen invalidivähennykseen senkin jälkeen, kun työkyvyttömyyseläke on muuttunut vanhuuseläkkeeksi. Asetuksella voidaan antaa määräyksiä niistä perusteista, joiden mukaan haitta-aste määritellään sekä invalidivähennyksen saamiseksi esitettävästä selvityksestä.

Verovelvollinen, joka on verovuonna suorittanut lapsen elatusta koskevan lainsäädännön mukaisella sopimuksella tai tuomiolla vahvistettua elatusapua, saa vähentää verovuonna suorittamansa sanotun elatusavun määrän, kuitenkin enintään 2 400 markkaa alaikäistä lasta kohden (*elatusvelvollisuusvähennys*).

37 §.

Jos koko verovuoden Suomessa asuneen henkilön tulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 000 markan määrää suurempi, on siitä kunnallisverotuksessa vähennettävä sanotun tulon määrä, tai jos tulo on 3 000 markkaa suurempi, 3 000 markkaa vähennet-

Voimassa oleva laki.

prosentilla jokaisesta täydestä 25 markan määrästä, jolla tulo ylittää 2 500 markan määrän (perusvähennys).

50 §.

Milloin verovelvollinen on verovuoden päättyessä käyttänyt omistamaansa rakennusta tai asunto-osakeyhtiön osakkuuden taikka asuutosuuskunnan jäsenyyden perusteella hallitsemaansa huoneistoa yksinomaan tai pääasiallisesti omana taikka perheensä asuntona, alennetaan rakennuksen ja sen tonttimaan sekä osakkeen ja osuuden tämän luvun säännösten mukaan määritettyä arvoa siltä osin kuin se ei ylitä 100 000 markkaa, 40 prosentilla.

Milloin verovelvollisen omistamassa rakennuksessa on kaksi tai useampia huoneistoja, joista verovelvollinen on verovuoden päättyessä käyttänyt jotakin huoneistoa yksinomaan tai pääasiallisesti omana taikka perheensä asuntona, alennetaan rakennuksen omana asuntona käytetyn osan ja sitä vastaavan tonttimaan arvoa, siltä osin kuin se ei ylitä 100 000 markkaa, 1 momentissa säädetyllä tavalla.

53 §.

Suomessa asuvien puolisoitten yhteenlasketuista varoista vähennetään 11 000 markkaa. Jos toisella puolisoilla tällöin on velkoja enemmän kuin varoja, otetaan erotus huomioon toisen puolison verotettavan varallisuuden vähennyksenä, ei kuitenkaan enempää kuin kolmannes viimeksi mainitun puolison verotettavasta varallisuudesta.

Verovelvollisen, joka on asunut Suomessa ja verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan, varoista vähennetään jokaisesta sellaisesta lapsesta 5 500 markkaa, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain toiselle yhteenlasketun varallisuuden perusteella verotettavista puolisoista, jolloin, jos molemmilla puolisoilla on varoja, vähennyksen saa vain se puoliso, jonka varojen määrä on suurempi.

57 §.

Verovelvollisen henkilön, joka suurimman osan verovuodesta on asunut Suomessa, tuloverosta vähennetään:

1) jos hän on verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan tai kasvattilastaan, 480 markkaa jokaisesta sanotusta lapsesta, kuitenkin niin, että

Ehdotus.

tynä yhdellä prosentilla jokaisesta täydestä 30 markan määrästä, jolla tulo ylittää 3 000 markan määrän (perusvähennys).

50 §.

Jos verovelvollinen on verovuoden päättyessä käyttänyt omistamaansa rakennusta tai asunto-osakeyhtiön osakkuuden taikka asuutosuuskunnan jäsenyyden perusteella hallitsemaansa huoneistoa yksinomaan tai pääasiallisesti omana taikka perheensä asuntona, alennetaan rakennuksen ja sen tonttimaan sekä osakkeen ja osuuden tämän luvun säännösten mukaan määritettyä arvoa siltä osin kuin se ei ylitä 112 500 markkaa, 40 prosentilla.

Jos verovelvollisen omistamassa rakennuksessa on kaksi tai useampia huoneistoja, joista verovelvollinen on verovuoden päättyessä käyttänyt jotakin huoneistoa yksinomaan tai pääasiallisesti omana taikka perheensä asuntona, alennetaan rakennuksen omana asuntona käytetyn osan ja sitä vastaavan tonttimaan arvoa, siltä osin kuin se ei ylitä 112 500 markkaa, 1 momentissa säädetyllä tavalla.

53 §.

Suomessa asuvien puolisoitten yhteenlasketuista varoista vähennetään 12 300 markkaa. Jos toisella puolisoilla tällöin on velkoja enemmän kuin varoja, otetaan erotus huomioon toisen puolison verotettavan varallisuuden vähennyksenä, ei kuitenkaan enempää kuin kolmannes viimeksi mainitun puolison verotettavasta varallisuudesta.

Verovelvollisen, joka on asunut Suomessa ja verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan, varoista vähennetään jokaisesta sellaisesta lapsesta 6 200 markkaa, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain toiselle yhteenlasketun varallisuuden perusteella verotettavista puolisoista, jolloin, jos molemmilla puolisoilla on varoja, vähennyksen saa vain se puoliso, jonka varojen määrä on suurempi.

57 §.

Verovelvollisen henkilön, joka suurimman osan verovuodesta on asunut Suomessa, tuloverosta vähennetään:

1) jos hän on verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan tai kasvattilastaan, yhdestä tällaisesta lapsesta 550 markkaa, kahdesta 1 200 markkaa,

Voimassa oleva laki.

vähennys myönnetään vain sille puolisoista, jonka tuloveron määrä on suurempi (huoltajavähennys),

2) jos hänellä on oikeus 36 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaiseen invalidivähennykseen, 590 markkaa, milloin hänen sanotussa lainkohdassa tarkoitettu haitta-asteensa on 100 prosenttia, tai jos prosenttimäärä on pienempi, mutta kuitenkin vähintään 30 prosenttia, prosenttimäärän osoittama osuus 590 markasta, sekä

Verovelvollinen, jolla on oikeus 36 §:n 3 momentin mukaiseen elatusvelvollisuusvähennykseen, saa tuloverostaan vähentää neljäsosan verovuonna suorittamansa elatusavun määrästä, kuitenkin enintään 540 markkaa alaikäistä lasta kohden.

60 §.

Milloin progressiivisen veroasteikon mukaan verotettava on verovuotena saanut vähintään 3 000 markan tulon, jonka on katsottava etu- tai jälkikäteen kertyneen kahdelta tai useammalta vuodelta ja joka on vähintään neljäsosa hänen verovuotena saamiensa veronalaisten tulojen yhteismäärästä, on tällaista tuloa verotettaessa verovelvollisen ennen verotuksen päättymistä esittämästä vaatimuksesta toimitettava tulontasaus. Tulontasaus toimitetaan jakamalla edellä tarkoitettu tulo tasan verovuoden ja niin monen sitä edeltäneen vuoden tuloksi, että verovuosien luku vastaa niiden vuosien lukua, joilta tulon katsotaan kertyneen, ei kuitenkaan useammalle kuin viidelle vuodelle ja kultakin verovuodelta näin saadun tulon perusteella maksettavaksi pantavan veron ja aikaisemmin maksuunpannun veron erotus pannaan maksettavaksi sen verovuoden verona, jona tulo on saatu.

Ehdotus.

kolmesta 1 950 markkaa sekä jokaisesta sitä useammasta alaikäisestä lapsesta tai kasvattilapsesta lisäksi 1 000 markkaa, kuitenkin niin, että vähennys myönnetään vain sille puolisoista, jonka tuloveron määrä on suurempi (huoltajavähennys),

2) jos hänellä on oikeus 36 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaiseen invalidivähennykseen, 660 markkaa, milloin hänen sanotussa lainkohdassa tarkoitettu haitta-asteensa on 100 prosenttia, tai jos prosenttimäärä on pienempi, mutta kuitenkin vähintään 30 prosenttia, prosenttimäärän osoittama osuus 660 markasta, sekä

Verovelvollinen, jolla on oikeus 36 §:n 3 momentin mukaiseen elatusvelvollisuusvähennykseen, saa tuloverostaan vähentää neljäsosan verovuonna suorittamansa elatusavun määrästä, kuitenkin enintään 600 markkaa alaikäistä lasta kohden.

60 §.

Jos progressiivisen tuloveroasteikon mukaan verotettava on verovuotena saanut vähintään 6 000 markan tulon, jonka on katsottava etu- tai jälkikäteen kertyneen kahdelta tai useammalta vuodelta ja joka on vähintään neljäsosa hänen verovuotena saamiensa veronalaisten tulojen yhteismäärästä, on tällaista kertatuloa verotettaessa verovelvollisen ennen verotuksen päättymistä esittämästä vaatimuksesta toimitettava tulontasaus. Tulontasaukselta varten edellä tarkoitettu kertatulo jaetaan niiden vuosien lukumäärällä, joilta tulon katsotaan kertyneen, kuitenkin enintään kahdellakymmenellä. Näin lasketuista tulon osista yksi lisätään verovelvollisen verovuoden muuhun verotettavaan tuloon. Muille tulon osille lasketaan verovuoden progressiivisen tuloveroasteikon mukaan vero, jonka on kuitenkin oltava vähintään 15 prosenttia tulon osasta. Tulon osan tällä tavoin laskettu vero kerrotaan kertymisvuosien lukumäärällä verovuotta lukuunottamatta ja pannaan maksettavaksi verovuoden verona. Jos erillisenä verovelvollisena verotettavan yhtymän tulo on kertynyt useammalta kuin 10 vuodelta, kertatulon muusta kuin verovuoden verotettavaan tuloon lisäystä osasta pannaan veroa maksettavaksi enintään 30 prosenttia tästä tulon osasta.

Voimassa oleva laki.

Ehdotus.

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 1981 toimitettavassa verotuksessa, kuitenkin niin, että 22 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 1980 toimitettavassa verotuksessa.